

Ötven mázsa halat már elszállítottak

Repülő busák Mártélyon

Többmétereket ugranak a hálóba került busák.

Fotó: Tésik Attila

Búvárok és horgászok segítettek a hálózásban a mártélyi Tisza-holtág várhatóan több, mint száz mázsányi busát eredményező, szelektáló halászatánál.

A bekerített, rengeteg busából 50 mázsányit már hétfőn elszállítottak a gyomaendrői halfeldolgozóba – még karácsony előtt üzletekbe kerül a halhúsok közül is kiemelten egészséges busahús. Ma és holnap folytatódik a kiemelés, szállítás. – Reméljük, közben nem szakad el a háló – mondja *Bakonyi Attila*, a vásárhelyi Dobó Ferenc Horgászgyegetület halbiológusa.

Krúgnak a darvak, csapkodnak a busák. A becslések szerint összesen 100-120 mázsányi, még egészen fiatal, növésben lévő planktonévo kerülhetett hálóba, a viszonylag nagyobbak, a 18-20 kilós pettyesek még lent lapulnak az iszap fölött, eddig jórészt az átlag 4-7 kilós félékeket sikerült kiszedni, csónakokkal a teherkocsikhoz juttatni. Mintegy öt éve kerülhettek be a holtágba a Tiszából, mint lebegő ikrák, apró ivadékok, s hihetetlenül gyorsan növekedtek az egysejtű algákkal dús vízben.

Ez a víz nemcsak algából tartalmaz sokat, hanem, mint kiderült, számtalan elszüllyedt,

iszapban rögzült ágat-bogot is rejt – búvárok híján sosem került volna partra a háló, vagy ha partra került volna, több részletben, és halak nélkül. A nagyszámú, megjelent horgász arról is meggyőződhetett: a hálószemek közé került őshonos halak kivétel nélkül visszakerültek a vízbe. Jövőre a tiszai áradások – ha lesznek – új ikrák, új ivadékok millióival pótolják a lehalászott állományt. Persze, a lehalászás csöppet sem teljes, sok busa kirepült a hálóból – még több bele sem került. Nem baj: jövő ilyenkorra nagyobb lesz.

F. CS.

Az önkormányzat nem kezdeményezhet felszámolást a Maryvel szemben

A dolgozók fontolgtatják az eljárást

A szegedi önkormányzat mégsem kezdeményezhet felszámolási eljárást a Mary Cipőgyár Rt.-vel szemben, mivel az olaszok újonnan beadott adóbevallása szerint a társaság nem tartozik a városnak.

A július végén bezárt és végelszámolással megszűnő Mary 2000 Cipőgyár Rt. eddig csak egy tartozását törlesztette a dolgozóknak: augusztusi elmaradt munkabéruket fizette ki. Ugyanakkor továbbra is adós a felmondási időre járó fizetéssel, valamint a végkielégítések összegével. *Botka László* polgármester – akihez az elkeseredett asszonyok végső kétségbeesésükben fordultak – nemrégiben azt nyilatkozta az olasz tulajdonosok ügyvédjével történt konzultáció után: amennyiben a múlt hét végéig a Mary Rt. nem fizet ki mintegy 5 millió forint adótartozást a szegedi önkormányzatnak, kezdeményezik a felszámolást.

Időközben azonban kiderült – erről tegnap *Mózes Ervin* jegyző tájékoztatta lapunkat –, az önkormányzatnak, mint adóhatóságnak immáron nincs követelése a cipőgyárral szemben. A jegyző az adótitokra hivatkozva nem árulhatta el, eredetileg mekkora összegről volt szó november végén, s hogy milyen címen állt fenn a követelés, de azt megerősítette, hogy több adónemben.

VÁSÁRHELYEN SEM HAJLANDÓ FIZETNI A CIPŐGYÁR

Továbbra sem kapták meg járandóságukat a Mary Cipőgyár Rt. vásárhelyi részlegétől elbocsátott dolgozók. *Vanderstein Jánosné*, aki több mint négy évtizeden át dolgozott az üzemben, s művezetőként került az utcára, elmondta: teljesen elkeserítő a helyzetük, ő maga több százezer forintját várja hónapok óta hiába. Amint arról egyébként már beszámoltunk, a gyárból százharminc embernek mondtak fel a városban, s közülük több mint nyolcvan ügyvédhez fordultak segítségért.

Új helyzetet teremtett ugyanis az, hogy az olasz tulajdonosok adóbevallást készítettek, amelyből kiderült, ők vannak pluszban, és nem fordítva. Ennek az az oka, hogy a cég beszüntette tevékenységét, adóelőleget azonban az első félévben a várt egész évi időarányos teljesítésnek megfelelően fizetett. Jelenleg tehát elvben a város tartozik a Marynek, de csak elvben, ugyanis a fennálló jogszabályok

szerint nem kell visszafizetni a többletet annak az adózónak, aki az állammal, más önkormányzattal szemben köztartozást halmozott fel. Márpedig a Mary tartozik két kisebb önkormányzatnak, a Veszprém megyei Cseténynek és a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tiszakeszinek: a települések információik szerint el is indították a felszámolási eljárást. A Szegeden megmaradt pénzt majd az érvényes jogszabályok szerint a városnak át kell irányítania a bajba került településekhez.

Mivel a dolgozóknak jogukban áll felszámolást kezdeményezni, ezt nagy valószínűséggel meg is lépik – nyilatkozta tegnap *Bálint János* ügyvéd, több mint száz szegedi volt cipőgyári asszony jogi képviselője. Jobban örült volna, ha ezt a város teszi meg helyette, mivel az önkormányzatnak nem kellett volna kifizetnie a 63 ezer forintos illetéket.

FEKETE KLÁRA

Szegedi orvoskör a privatizáció ellen

Az orvosok képesek lennének tíz évvel meghosszabbítani az életünket, de a magyar egészségügy helyzete miatt ezt nem tudják megtenni – jelentette ki *Wittman Tibor* belgyógyász professzor egy tegnapi tájékoztatón Szegeden.

Egy civil szervezet, a Szegeden nyolc éve alakult polgári orvoskör álláspontjáról annak vezetőjeként tájékoztató *Wittman Tibor* professzor leszögezte: a modern gyógyítás költségigényes, az egészségbiztosító ezt nem fizeti ki, vagyis a magyar egészségügy alulf finanszírozott. Ezen nem lehet úgy segíteni, ahogyan – az orvostársadalom ellenkezése dacára – a nemrég elfogadott, úgynevezett privatizációs törvény akar. A szegedi polgári orvoskör egyetért a kamarával: elengedhetetlen, hogy

Simonka János Aurél, a kamara elnöke, Wittman Tibor, a polgári orvoskör vezetője és Mécs László önkormányzati képviselő a tájékoztatón.

Fotó: Schmidt Andrea

az egészségügyet érintő törvényeket csak a szakma egyetértésével lehessen megalkotni. *Wittman Tibor* hangsúlyozta, „fel kell vilá-

gosítani a társadalmat”: az egészségügy terápiája rossz irányt vesz a privatizációval.

Nem a tőkehiány a baj, hanem

az, hogy az OEP évtizedek óta nem fizeti ki a gyógyítás valódi költségeit – mondta *Simonka János Aurél* tanszékvezető egyetemi tanár, a Szegedi Orvosi Kamara elnöke. A nemzeti össztervekből az egy fő egészségügyi ellátására fordított hányad Magyarországon mindössze egyharmada-egynolcada az európai átlagnak. A törvény szerinti terápia hibás: a tőkebefektetőket csak az ellátás haszonnal kecsegtető részlegei érdeklik, a gyógyszergyártó és -forgalmazó cégek csak piacot vennének. Az orvoslás lényeges szakmai elemeit, a konkrét orvosi tevékenységeket nem szabad pénz tárgyává tenni – fejtette ki a professzor. Elmondta, a kamara és az EDDSZ szervezetei meggyeztek a további tiltakozás formáiban.

S. E.

A mi köztévénk

PANEK SÁNDOR

Árulkodó, vagy annál is több, hogy bármiről kezdtek szakmai vitába a Kamera Hungária fesztivál fórumain és folyosóin, az előbb-utóbb a köztelevíziózás témájához vezetett. El lehetett indulni a média és politika viszonyától, a nézettség és a minőség arányaitól vagy a finanszírozástól, úgy tűnt, a magyar köztévé – állapotában is hasonlóan – olyan, akár a magyar foci: ki-ki saját elképzelése szerint aggódik érte. Jellemző, hogy még a fesztivál Riporter kerestetik játékaának döntőjében is az volt a váratlan eszékérdés témája, hogy „Az én köztévém”. *Baló György*, az MTV kulturális igazgatója a helyszínen bevallotta, hogy nemcsak a szokott műsorvezetői szigor miatt kérdez rá a versenyzők itt-ott esetenként felvázolt köztévés terveibe, hanem mert minden visszajelzés fontos neki.

Az 1996-os médiatörvény ugyanolyan piaci körülmények közé kényszerítette a köztévét, mint a kereskedelmi adókat. A köztévénk, mint Európában sok helyütt, reagálnia kellett a kereskedelmi televíziók nézettségi kihívására, s el kellett döntenie, hogy versenytárs-e a kereskedelmi tévézés. A televíziós szerkesztők, műsorkészítők válasza a fesztiválon döntően az volt, hogy nem, hiszen a két szerep eltér egymástól, a köztévénk olyan műsorok elkészítését kell vállalnia közpénzből, amelyeket a piac, a kereskedelmi televíziózás nem képes létrehozni. Miért figyeli akkor mégis mindenki az MTV-műsorok nézettségi mutatóit? Miért gyárt nagy költségen a Magyar Televízió olyan szórakoztató műsorokat, amelyeknek mintáit a kereskedelmi tévék adják? Vagy – ahogyan *Baló György* tette fel az önsanyargató kérdést – dolga-e a közszolgálati tévének, hogy az összes adófizető pénzéből olyan műsorokat készítsen, amely az adófizetők egy részének szól. Mint mindig, könnyebb az eszményekből kiindulva válaszolni. A köztévénk nemcsak azért maradt meg Európa-szerte, mert az állam fenntartósága így érvényesül a tájékoztatásban és az izlésformálásban, hanem mert az emberek közösségi emlékezetét ez a fajta szemlélet volt képes ápolni.

Hanem, *Baló György* szerint sem az MTV, sem a Duna TV nem annyira színvonalatlan, mint amennyire nézetlen. Akkor hát leminősíti-e a köztévét a nézetlenség, vagy egyszerűen csak olyan feladata van, amelyet nem a műsorok nézettsége és a behozott hirdetések összege jellemző? A Gálík-Horvát-Szente-féle tervezet, amelyet a kormányoldal egy új médiatörvény lehetséges alapjának tekint, egyenesen arra tesz javaslatot, hogy a finn példát követve, az MTV-ben ne legyenek reklámok. Az üzenet: ha már nem nyereséges, legalább készítsenek értékes műsorokat. De mi készíti akkor a műsorkészítőket nézhető műsorok gyártására, ha nem a nézettség? És végső soron van-e közszolgálat nézettség nélkül?

Hiszen nem a reklámot vonzotta el először a kereskedelmi tévé, hanem a nézőt.

A betegnek nem a bőrszínét kell vizsgálni

Botrányosnak ítélt kérdések doktoroknak

Folytatás az 1. oldalról

Több kérdés vonatkozik a cigányok egészségügyi ellátásának módjára más betegekhez viszonyítva, valamint olyan kérdésekben kér állásfoglalást, mint például ösztönözni kellene-e a cigányok kivándorlását az országból.

A kérdőívek nagy felháborodást váltottak ki a háziorvosok körében. Aki már megkapta, vagy azonnal szétépte, vagy egy fiók mélyére süllyesztette. *Borsi Éva*, a Csongrád Megyei Háziorvosi Szekció elnöke nem tud olyan esetről, hogy a megyében bárki kitöltötte volna. Mint mondta, a kiküldött pár száz kérdőív egyébként sem tükrözheti az országban lévő 6 ezer 800 háziorvos véleményét, ráadásul a kisebb települések orvosait ez alapján az anonimitás ellenére is be lehetne azonosítani.

Dux László professzor, az etikai kollégium elnöke úgy fogalmazott, komoly aggályai és fenntartásai vannak a kérdőívvel kapcsolatban, hiszen az számos etikai ponttal, valamint az orvosi esküvel is ütközik. Mint mondta, meggyőződése, hogy ezek a kérdések nem szolgálják a gondok higgadt kezelését.

Szirtesi Zoltán dorozsmai háziorvos ennél markánsabban fogalmazott: – Akiknek az ügyében ez a kérdéssor megszületett, azok fehér köpenyes fasiszták.

A kérdőív szerinte durva mérsnyel a cigány- és az orvostársadalom ellen is. *Szirtesi* doktor, aki maga is roma származású, kétszeresen is fel van háborodva. Úgy látja, az orvostársadalomra akarják az állam hibáját rákenni.

A cigányok ugyanis véleménye szerint azért halnak meg 15 évvel hamarabb, mint a magyarok, mert az állam nem akar pénzt adni azokra a szűrővizsgálatokra, amelyekkel a romák tipikus betegségei megelőzhetőek lennének.

– Helyette gyártottak egy guszztustalan kérdőívet – mondta felháborodottan. Azt kollégái nevében kikérte magának, hogy a cigányok azért betegbebek, mert az orvosok nem látják el úgy őket, mint másokat. Elismerte, egy pici százalékban az előfordulhat, hogy türelmetlenebbek velük szemben. – De a gyógyítómunkában csak beteg van, akinek nem a bőrszínét, hanem a tüneteit vizsgálják.

Ürmös Andor, az egészségügyi minisztérium társadalmi esélyegyenlőség főosztály vezetőhelyettese elmondta, ez a közvélemény-kutatási módszer nemzetközileg elfogadott és több országban már bevált, így nem gondolják, hogy hibáztak akkor, amikor ilyen kérdéseket tettek fel a háziorvosoknak. Véleménye szerint súlyos társadalmi konfliktus áll a téma mögött, ez lehet a felháborodás hátterében. Mint mondta, a leírt kitételek nap mint nap megfogalmazódnak, a kérdőív csak ezekkel szembesít.

Szirtesi doktor úgy látja, a kérdőív pont az ellenkezőjét is elérhetik, mint ami a célja, hiszen felhívja a figyelmet a romák negatív tulajdonságaira. Így akik eddig semleges viszonyultak hozzájuk, azok is gyűlölködők lehetnek. Éppen ezért arra kéri kollégáit, tagadják meg a válaszadásokat.

TIMÁR KRISZTA